

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب معلّم

(راهنمای تدریس)

محاسبات فنی

رشته ماشین‌های کشاورزی

همکاران محترم و دانش‌آموزان عزیز :
پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.
پیام‌نگار (ایمیل) tvoccd@roshd.ir
وب‌گاه (وب‌سایت) www.tvoccd.medu.ir

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب : کتاب معلم محاسبات فنی - ۵۵۱/۶

مؤلفان : فرشید مریخ، سیداسماعیل امیدخدا، حمید احدی

ناظر : نبی‌الله مقیمی

ویراستار ادبی : حسین داوودی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱ ، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶ ، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : سیداحمد حسینی

رسام : فرشید مریخ

صفحه‌آرا : زهره بهشتی‌شیرازی

حروفچین : زهرا ایمانی‌نصر

مصحح : رعنا فرج‌زاده‌دروئی، شهلا دلایی

امور آماده‌سازی خبر : زینت بهشتی‌شیرازی

امور فنی رایانه‌ای : حمید ثابت‌کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱ ، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰ ، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ اول ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

۱	بخش اول – کلیات	۱
۱	معرفی درس محاسبات فنی	۱
۱	اهداف آموزشی	۱
۲	۱- هدف کلی	۲
۲	۲- اهداف جزئی	۲
۲	۳- هدف‌های رفتاری	۲
۳	۴- طبقه بندی اهداف رفتاری	۳
۵	محتوای آموزش	۵
۵	سازماندهی محتوا	۵
۶	شایستگی‌های حرفه‌ای هنرآموز	۶
۶	تجهیزات آموزشی	۶
۶	یاددهی و یادگیری	۶
۶	۱- آشنایی با برخی از مفاهیم درباره تدریس	۶
۶	۲- روش‌های یاددهی و یادگیری فعال و غیر فعال	۶
۷	۳- توصیه‌هایی برای تدریس بهتر	۷
۸	۴- برخی از اثرات منفی بی‌برنامگی معلم برای تدریس	۸
۸	برخی از روش‌های تدریس	۸
۸	۱- روش سقراطی	۸
۸	۲- روش توضیحی	۸
۹	۳- بحث گروهی	۹
۹	۴- روش پرسش و پاسخ	۹
۱۰	۵- روش تمرین	۱۰
۱۰	۶- روش دبداری – شنیداری	۱۰
۱۱	۷- روش همیاری	۱۱
۱۱	۸- روش حل مسئله	۱۱
۱۲	۹- ادغام روش‌ها، بهترین الگوی آموزش	۱۲

۱۲	زمان بندی تدریس و طراحی فرایند تدریس
۱۳	۱- زمان بندی درس محاسبات فنی
۱۴	۲- ساختار کلی طرح درس روزانه
۱۵	ارزش یابی پیشرفت تحصیلی
۱۵	۱- برخی از مفاهیم ارزش یابی
۱۵	۲- مراحل ارزش یابی پیشرفت تحصیلی
۱۵	۳- انواع سنجش از نظر زمان اجرا
۱۶	۴- انواع آزمون های پیشرفت تحصیلی
۱۷	۵- برخی از اصول ارزش یابی پیشرفت تحصیلی

آموزه اول

۲۰	۱-۱- روش حل مسائل
۲۱	۱-۲- کمیت های اصلی و کمیت های فرعی (۱-۱- صفحه ۱)
۲۲	۱-۲-۱- مفهوم کمیت و یکا
۲۴	۱-۲-۲- سیستم یکاهای اندازه گیری (۱-۲- صفحه ۲)
۲۸	۱-۳- ابزارهای اندازه گیری (۱-۳- صفحه ۲)

آموزه دوم

۳۰	۲-۱- خطا و اشتباه در اندازه گیری (۱-۴- صفحه ۴)
۳۱	۲-۲- یکای اندازه گیری طول (۱-۵- صفحه ۴)
۳۴	۲-۳- محاسبه محیط قطعات (۱-۶- صفحه ۷)

آموزه سوم

۳۷	۳-۱- کاربرد محاسبات هندسی سطح (۱-۷- صفحه ۹)
۴۱	۳-۲- محاسبه سطوح مرکب (۱-۸- صفحه ۱۰)

آموزه چهارم

۴۳	۴-۱- محاسبه احجام هندسی (۱-۹- صفحه ۱۳)
۴۳	یکای اندازه گیری حجم (صفحه ۱۳ کتاب)
۴۴	۴-۲- محاسبه حجم، سطح جانبی و سطح کل احجام مرکب (صفحه ۱۴ کتاب)

آموزه پنجم

۵۱	۵-۱- انطباق (۱-۱۰- صفحه ۲۰)
----	-------	-----------------------------

- ۵۵-۲- جرم (۱۱-۱ صفحه ۲۵) ۵۵
- ۵۷-۳- محاسبه جرم ورق‌ها (صفحه ۲۷) ۵۷

آموزه ششم ۶۰

- ۶۰-۱- محاسبه جرم نیم ساخته‌ها (صفحه ۲۹) ۶۰
- ۶۴-۲- وزن (۱۲-۱ صفحه ۳۱) ۶۴

آموزه هفتم ۶۸

- ۶۸-۱- زاویه (۱-۲ صفحه ۳۴) ۶۸
- ۶۸-۲- یکای زاویه (صفحه ۳۴) ۶۸
- ۷۲-۳- اجزای درجه (صفحه ۳۵) ۷۲
- ۷۴-۴- چهار عمل اصلی زوایا (صفحه ۳۶) ۷۴
- ۷۶- یادآوری برخی از قضایای هندسی (۲-۲ صفحه ۳۸) ۷۶
- ۷۸- آموزه هشتم - تمرین‌های دوره‌ای ۷۸

آموزه نهم ۷۹

- ۷۹-۱- اشکال هندسی، زوایا، مباحث عمومی هندسه ۷۹
- ۷۹-۱-۱- قضیه اول فیثاغورث ۷۹
- ۸۱-۱-۲- قضیه دوم فیثاغورث ۸۱
- ۸۲-۲- قضیه تالس (صفحه ۴۲) ۸۲

آموزه دهم ۸۴

- ۸۴-۱- روابط مثلثاتی (۳-۲ صفحه ۴۴) ۸۴

آموزه یازدهم ۹۰

- ۹۰-۱- حرکت (۱-۳ صفحه ۴۸) ۹۰
- ۹۱-۲- سرعت (۲-۳ صفحه ۴۸) ۹۱
- ۹۱-۳- سرعت خطی (صفحه ۴۹) ۹۱
- ۹۳-۴- سرعت دورانی (صفحه ۵۱) ۹۳
- ۹۴-۵- سرعت محیطی (صفحه ۵۱) ۹۴

آموزه دوازدهم ۹۶

- ۹۶-۱- سرعت زاویه‌ای (صفحه ۵۳) ۹۶

- ۱۲-۲- انتقال حرکت به وسیله تسمه و چرخ تسمه‌ها (۳-۳- صفحه ۵۴) ۹۸
- ۱۲-۲-۱- انتقال حرکت با انواع تسمه و چرخ تسمه (صفحه ۵۵) ۹۹
- ۱۲-۲-۲- انتقال حرکت با تسمه‌های تخت (۱-۳-۳- صفحه ۵۵) ۹۹
- ۱۲-۲-۳- انتقال حرکت با یک زوج چرخ تسمه (نسبت ساده) (۲-۳-۳- صفحه ۵۶) ۱۰۰
- آموزة سیزدهم ۱۰۴
- ۱۳-۱- انتقال حرکت با تسمه‌های دوزنقه‌ای (۲-۳-۳- صفحه ۵۹) ۱۰۴
- ۱۳-۲- چرخ‌دنده (۴-۳- صفحه ۶۳) ۱۰۷
- ۱۳-۳- محاسبه سرعت دورانی در بیش از دو چرخ‌دنده (صفحه ۶۵) ۱۰۹
- آموزة چهاردهم تمرین‌های دوره‌ای دوم ۱۱۲
- آموزة پانزدهم - آزمون نیم سال اول ۱۱۳
- آموزة شانزدهم ۱۱۴
- ۱۶-۱- نیرو (۱-۴- صفحه ۶۸) ۱۱۴
- ۱۶-۲- تعادل نیروها (۲-۴- صفحه ۶۹) ۱۱۶
- ۱۶-۳- گشتاور نیرو (۳-۴- صفحه ۷۰) ۱۱۸
- آموزة هفدهم ۱۲۴
- ۱۷-۱- گشتاور گردشی یا کویل دورانی (۴-۴- صفحه ۷۲) ۱۲۴
- ۱۷-۲- نیروی اصطکاک (۵-۴- صفحه ۷۳) ۱۲۶
- ۱۷-۲-۱- اصطکاک در حال سکون ۱۲۶
- ۱۷-۲-۲- انواع اصطکاک جنبشی (۱-۵-۴- صفحه ۷۴) ۱۲۷
- آموزة هیجدهم ۱۳۲
- ۱۸-۱- اصطکاک غلتشی (ب- صفحه ۷۷) ۱۳۲
- ۱۸-۲- کار (۶-۴- صفحه ۸۰) ۱۳۵
- آموزة نوزدهم ۱۳۷
- ۱۹-۱- انرژی (۷-۴- صفحه ۸۱) ۱۳۷
- الف) انرژی پتانسیل ۱۳۷
- ب) انرژی جنبشی (صفحه ۸۲) ۱۳۸

۱۳۹..... ۱۹-۲- نیروی گریز از مرکز (۸-۴- صفحه ۸۳)

آموزة بیستم ۱۴۱

۱-۲۰- نیروهای وارد بر اجسام (۱-۵- صفحه ۸۶) ۱۴۲

۲-۲۰- تنش چیست؟ (۲-۵- صفحه ۸۸) ۱۴۵

آموزة بیست و یکم ۱۴۸

۱-۲۱- تغییر طول نسبی در کشش و فشار (کشش) (۳-۵- صفحه ۹۰) ۱۴۸

۲-۲۱- رابطه بین تنش و تغییر طول نسبی (۴-۵- صفحه ۹۱) ۱۵۰

۳-۲۱- استحکام کششی (۵-۵- صفحه ۹۳) ۱۵۳

۴-۲۱- تنش مجاز و ضریب اطمینان (۶-۵- صفحه ۹۳) ۱۵۵

آموزة بیست و دوم ۱۵۷

۱-۲۲- تنش برشی (۷-۵- صفحه ۹۵) ۱۵۷

۲-۲۲- استحکام برشی (۸-۵- صفحه ۹۷) ۱۶۰

آموزة بیست و سوم - تمرین های دوره ای ۱۶۲

آموزة بیست و چهارم - آزمون سوم ۱۶۳

آموزة بیست و پنجم ۱۶۴

۱-۲۵- توان (صفحة ۱۰۰) ۱۶۴

۲-۲۵- تبدیل یکای توان ۱۶۵

۳-۲۵- توان موتور (۱-۶- صفحه ۱۰۲) ۱۶۷

۴-۲۵- سرعت متوسط پیستون (۱۱-۱-۶- صفحه ۱۰۵) ۱۷۱

۵-۲۵- محاسبه توان داخلی (۱۲-۱-۶- صفحه ۱۰۶) ۱۷۱

آموزة بیست و ششم ۱۷۴

۱-۲۶- راندمان مکانیکی (۱۴-۱-۶- صفحه ۱۰۷) ۱۷۴

۲-۲۶- توان لیتری یا قدرت حجمی موتور (۱۵-۱-۶- صفحه ۱۰۷) ۱۷۴

۳-۲۶- محاسبه گشتاور موتور (۱۷-۱-۶- صفحه ۱۰۸) ۱۷۵

۴-۲۶- تعیین نسبت تراکم موتور (۱۹-۱-۶- صفحه ۱۰۸) ۱۷۶

۵-۲۶- توان تراکتور (بند ۲-۶- صفحه ۱۰۹) ۱۷۸

۱۸۰	آموزه بیست و هفتم
۱۸۰	۱-۲۷- توان هیدرولیکی (صفحه ۱۱۱)
۱۸۱	۲-۲۷- توان الکتریکی (صفحه ۱۱۱)
۱۸۲	۳-۲۷- افت قدرت تراکتور (۴-۶- صفحه ۱۱۳)
۱۸۲	۱-۳-۲۷- افت قدرت چرخشی در تراکتور (۱-۴-۶- صفحه ۱۱۳)
۱۸۶	۲-۳-۲۷- افت قدرت لغزشی در تراکتور (۲-۴-۶- صفحه ۱۱۴)

۱۹۱	آموزه بیست و هشتم
۱۹۱	۱-۲۸- معادله اصلی حسابداری
۱۹۳	۲-۲۸- هزینه ماشین‌های کشاورزی (۲-۷- صفحه ۱۲۰)
۱۹۴	۳-۲۸- استهلاك (۱-۲-۷- صفحه ۱۲۱)
۱۹۷	۴-۲۸- سود سرمایه (۲-۲-۷- صفحه ۱۲۲)
۱۹۸	۵-۲۸- هزینه‌های حفاظت، بیمه و مالیات (۳-۲-۷- صفحه ۱۲۳)

۲۰۰	آموزه بیست و نهم
۲۰۰	۱-۲۹- محاسبه هزینه سالیانه کار ماشین‌های کشاورزی (۵-۷- صفحه ۱۳۰)
۲۰۲	۲-۲۹- محاسبه هزینه برق مصرفی
۲۰۳	۳-۲۹- هزینه روغن برای سرویس تراکتور
۲۰۴	۴-۲۹- هزینه لاستیک تراکتور یا ماشین
۲۰۴	۵-۲۹- هزینه نگهداری و سرویس
۲۰۵	۶-۲۹- هزینه‌های مربوط به تعمیرات
۲۰۷	۷-۲۹- هزینه مربوط به رانندگی یا دستمزد راننده
۲۰۸	۸-۲۹- کارکرد سالیانه تراکتور در کشت‌های گوناگون
۲۰۹	۹-۲۹- محاسبه هزینه سالیانه کار ماشین‌های کشاورزی
۲۰۹	۱-۹-۲۹- محاسبه هزینه سالیانه کار یک ماشین کشاورزی خودگردان
۲۰۹	۲-۹-۲۹- محاسبه هزینه سالیانه کار یک ماشین دنباله بند

۲۱۱	آموزه سی ام - تمرین‌های دوره‌ای
۲۱۲	منابع